

Zarządzenie Nr 8

Nadleśniczego Nadleśnictwa Łochów z dnia 26.02.2021 r.

w sprawie wprowadzenia zasad postępowania w sprawie minimalizowania wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków na terenie Nadleśnictwa Łochów

(znak ZG.0210.1.2021)

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1463), §22 ust.3 statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe stanowiące załącznik do zarządzenia nr 50 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994r., wytyczne Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (załącznik do pisma ZP.7211.6.2020 z dnia 22 czerwca 2020 roku w sprawie wprowadzenia zasad postępowania w sprawie minimalizowania wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie w sprawie zarządzenia nr 31 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 16 listopada 2020 r., zarządzam co następuje:

§1.

Ustalam zasady postępowania na terenie Nadleśnictwa Łochów w zakresie minimalizowania wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2.

Zobowiązuję pracowników Nadleśnictwa Łochów do ścisłego przestrzegania ww. zasad.

§3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA ŁOCHÓW
Jerzy Derlicki

Janusz Pilecki
RADCA PRAWNY
Lrp O/I Os/ 169

Zasady postępowania w sprawie minimalizowania wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków.

W związku z optymalizacją działań mających na celu ochronę zasobów przyrodniczych występujących na terenach leśnych w Nadleśnictwie Łochów należy stosować się do poniższych zasad oraz sposobów i metod minimalizowania wpływu prac gospodarczych na miejsca gniazdowania i lęgi ptaków.

1. Przed przystąpieniem do prac w wydzieleniu leśnym z zakresu użytkowania lasu i hodowli lasu leśniczy lub podleśniczy przeprowadza wizję terenową w celu wykrycia i oznakowania stanowisk lęgowych ptaków: drzew dziuplastych, drzew z gniazdami wieloletnimi (o średnicy powyżej 25 cm) oraz w okresie lęgowym czynnych gniazd jednorocznych. Przeprowadzoną wizję dokumentuje się w ewidencji zgodnej z Załącznikiem nr 1 do niniejszych Zasad. Załącznik nr 1 do niniejszych zasad każdorazowo na koniec miesiąca jest dołączany do kontroli merytorycznej specjalście ds. ochrony przyrody razem ze zleceniami prac oraz protokołami odbioru prac. Zidentyfikowane dziuple oraz duże gniazda (użytkowane wiele lat) należy pozostawić w stanie nienaruszonym. Pozostałe zidentyfikowane czynne gniazda (użytkowane jednorazowo), należy pozostawić w stanie nienaruszonym do czasu zakończenia lęgów.
2. W przypadku kiedy planowane prace będą wykonywane w okresie od 15.03 do 15.07 wizję w terenie należy dokonać nie wcześniej niż na 7 dni przed rozpoczęciem wykonywania prac gospodarczych. Dokonanie oględzin jedynie przy okazji wyznaczania drzew do usunięcia/ wykonania szacunków brakarskich – jest niewystarczające z uwagi na fakt, iż są one często wykonywane z dużym wyprzedzeniem czasowym w odniesieniu do rozpoczęcia samych cięć, co uniemożliwia stwierdzenie gniazd budowanych w międzyczasie.
3. W cięciach przedrębnych podczas wizji, o której mowa w pkt 2, należy oznakować drzewa z lęgami zgodnie z punktem 4 i 5, jeśli były wcześniej wyznaczone do wycięcia.
4. Przed wykonaniem cięć drzewa dziuplaste oraz drzewa z dużymi gniazdami znakuje się w sposób trwały, poprzez wykonanie na wysokości około 1,5 m (na wysokości wzroku) zieloną farbą obrączki oraz litery „E” na pniu drzewa. Stwierdzone drzewa ekologiczne należy zarejestrować w prowadzonej ewidencji drzew ekologicznych.
5. W przypadku drzew o zasiedlonych gniazdach o średnicy poniżej 25 cm znakowanie ma charakter tymczasowy i wykonywane jest przy użyciu taśmy biodegradowalnej. Czynne jednoroczne gniazda naziemne należy oznaczyć tymczasowo w sposób widoczny nie płosząc ptaków, na czas trwania wykonywania prac poprzez wbicie palika/palików z końcówką pomalowaną w kolorze zielonym.

6. W przypadku braku możliwości zabezpieczenia stanowisk lęgowych podczas wykonywanych lub planowanych do wykonania prac leśnych należy odstąpić od ich wykonania na fragmencie wydzielenia lub w całym wydzieleniu do czasu zakończenia lęgu (fragment ten należy zaznaczyć w terenie i poinformować wykonawcę prac o przebiegu granicy wyłączzonego fragmentu wydzielenia).
  7. Drzewa dziuplaste oraz drzewa z gniazdami wieloletnimi (o średnicy powyżej 25 cm) pozostawia się do ich naturalnej śmierci i rozpadu, również po ich przewróceniu.
  8. Przed przekazaniem pozycji wykonawcy prac gospodarczych zostaje on poinformowany o sposobie oznakowania zinventaryzowanych drzew dziuplastych oraz drzew z gniazdami na terenie planowanych prac. Przekazanie ww. informacji jest odnotowywane w dokumencie przekazania powierzchni – Zleceniu w polu „Inne”. Treść informacji: *Powierzchnie wydzieleń przekazano zgodnie z zarządzeniem nr 8 Nadleśniczego Nadleśnictwa Łochów z dnia 26.02.2021 r.*
  9. Zlecający wykonanie prac leśnych jest zobowiązany pouczyć o obowiązku pozostawienia drzew dziuplastych oraz drzew, na których występują gniazda (z wyłączeniem gniazd o średnicy poniżej 25 cm poza okresem lęgowym), również tych które nie zostały wyznaczone przed przekazaniem powierzchni wykonawcy, a ich występowanie zostanie stwierdzone na etapie wykonywania prac gospodarczych.
  10. W celu minimalizacji szkód w awifaunie (niszczenie gniazd, płoszenie itp.), przed przystąpieniem do wykonania użytkowania rębego w okresie lęgowym ptaków (15.03 – 15.07), w miejscach, gdzie planuje się wykonanie cięć zupełnych (dotyczy wszystkich rodzajów rębni, w których elementami są cięcia zupełne), wskazanym jest wcześniejsze przygotowanie powierzchni poprzez usunięcie podszytów – poza miejscami ochrony nalotów i podrostów mających stanowić element przyszłego pokolenia drzewostanu.
- Działanie to zaleca się wykonać w okresie jesienno-zimowym, przed okresem lęgowym ptaków.
11. Na etapie ustalania harmonogramu prac należy dokonać analizy pod kątem możliwości ustalenia terminu wykonania działań gospodarczych związanych z pozyskaniem surowca drzewnego (usuwaniami drzew) poza okres lęgowy, uwzględniając wyniki dokonanej lustracji oraz możliwość występowania większego bogactwa gatunkowego i ilościowego ornitofauny w drzewostanach starszych klas wieku na TSL: OLJ, OI, Lw, Lśw.
  12. W okresie lęgowym wskazanym jest ograniczać pozyskanie w starszych drzewostanach z dużym udziałem osiki, brzozy, olchy.

13. Podczas wykonywania cięć rębnych zaleca się pozostawiać do następnej kolei rębnosci pojedyncze (występujące poza planowanymi kępami ekologicznymi) drzewa liściaste wyróżniające się wiekiem lub rozmiarami w stosunku do innych znajdujących się w danym wydzieleniu.
14. Czyszczenia późne w młodnikach po rębni złożonej zaleca się planować do realizacji i wykonywać poza okresem lęgowym.
15. Osoby (podmioty) wykonujące prace związane z pozyskaniem drewna należy zobligować, przez stosowne zapisy w umowie / SIWZ, do niezwłocznego powiadamiania leśniczego o każdym przypadku ścięcia drzewa z zasiedloną dziuplą lub gniazdem. Każdy taki przypadek jest ewidencjonowany na formularzu zgodnym z załącznikiem nr 1 do niniejszych Zasad w kolumnie „Uwagi”, z podaniem wydzielenia leśnego, daty zdarzenia, oraz rodzaju miejsca lęgowego (dziupla, gniazdo), gatunku ptaka jakiego zdarzenie dotyczyło, jeśli ustalenie gatunku jest możliwe. Należy wykonać dokumentację fotograficzną. Leśniczy jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o zaistniałym ww. zdarzeniu Zastępcę Nadleśniczego oraz przekazać dokumentację danego przypadku do biura nadleśnictwa, gdzie prowadzone jest zbiorcze zestawienie zaistniałych przypadków. Zbiorcze zestawienie przypadków ścięcia drzewa z zasiedlonym gniazdem lub dziuplą prowadzone jest na stanowisku właściwym ds. ochrony przyrody.
16. W każdej sytuacji powzięcia przez pracowników nadleśnictwa informacji o przypadku ścięcia drzewa z czynną dziuplą lub gniazdem ptaków, Zastępca Nadleśniczego lub osoba przez niego wyznaczona niezwłocznie poinformuje wydział właściwy w sprawach ochrony przyrody oraz rzecznika prasowego RDLP w Warszawie. W uzasadnionych przypadkach leśniczy podejmuje decyzję o wstrzymaniu prac. Nadleśnictwo jest zobowiązane do podjęcia działań ratunkowych dotyczących lęgów, których zakres zostanie dopasowany do biologii danego gatunku i uzgodniony z osobami posiadającymi wiedzę ornitologiczną w Nadleśnictwie Łochów lub gdy jest to niemożliwe innym wskazanym w przedmiotowym Zarządzeniu Dyrektora RDLP w Warszawie.

Aktualny wykaz ośrodków rehabilitacji zwierząt w Polsce znajduje się na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<https://www.gdos.gov.pl/wykazosrodkow-rehabilitacji-zwierzat-w-polsce>).

17. Nadleśnictwo przeprowadza szkolenia z zakresu ochrony przyrody dla podmiotów, które wygrały przetarg na wykonywanie prac gospodarczych w lesie, w tym praktycznych zasad mających na celu zminimalizowanie wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków. Za organizację szkolenia odpowiada stanowisko właściwe ds. ochrony przyrody.

Fakt przeprowadzenia szkolenia pracowników wykonujących prace z zakresu użytkowania i hodowli lasu dokumentuje się na formularzu zgodnym z załącznikiem nr 2 do niniejszych Zasad.

18. Do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie oraz regionalnej dyrekcji ochrony środowiska należy przekazywać informacje o wszystkich stwierdzonych stanowiskach ptaków, dla których ustala się strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania (podając ich lokalizację) w celu podjęcia decyzji odnośnie zasadności ustanowienia danej strefy przez właściwe organy.

19. Na stronie internetowej nadleśnictwa należy zamieścić numer telefonu (dostępny również poza godzinami pracy), gdzie osoby postronne mogą zgłaszać przypadki nieumyślnego zniszczenia stanowisk gatunków lęgowych ptaków objętych ochroną na terenie zarządzanym przez nadleśnictwo. Dodatkowo numer ww. telefonu oraz informację o możliwości zgłaszania przedmiotowych przypadków należy umieścić na tablicy informacyjnej nadleśnictwa oraz każdego leśnictwa.

W celu umożliwienia zgłaszania ww. informacji wyznaczam, za ich zgodą, osoby do kontaktu Nadleśnictwa Łochów wymienionego w przedmiotowym Zarządzeniu Dyrektora RDLP w Warszawie.

Na stanowisku właściwym ds. ochrony przyrody zostanie przygotowana informacja na stronę internetową oraz na tablice ogłoszeń.

20. W celu zapewnienia należytej skuteczności wizji terenowej oraz przestrzegania ww. zasad, w każdym leśnictwie należy przeprowadzać kontrolne wizje terenowe. Kontrole dokumentowane są na formularzu ewidencji zgodnym z załącznikiem nr 1 do niniejszych Zasad.

Nadleśnictwo jest zobowiązane objąć kontrolą co najmniej 10% losowo wybranych powierzchni przeznaczonych do pozyskania drewna w ciągu roku. Wyniki kontroli będą utrwalane w formie sprawozdań przekazywanych do dnia 30 września każdego roku do RDLP w Warszawie. Do wykonania kontrolnych wizji terenowych upoważniam Zastępcę Nadleśniczego, Inżynierów Nadzoru, pracowników na stanowiskach właściwych ds. pozyskania drewna, hodowli lasu oraz ochrony przyrody z czego Inżynierowie Nadzoru kontrolują minimum 10 % powierzchni przeznaczonych do pozyskania drewna w ciągu roku.

Za sporządzenia sprawozdania odpowiedzialne jest stanowisko właściwe ds. ochrony przyrody.

21. Fakt niestwierdzenia podczas oględzin, a następnie ścięcia dobrze widocznych, dużych gniazd lub drzew z dobrze widocznymi dziuplami, wiąże się z koniecznością podjęcia działań wyjaśniających i ustalenia czy zostały dopełnione wszystkie wymagane prawem powszechnym i uregulowaniami wewnętrznymi procedury. Wyniki kontroli muszą mieć formę pisemną. O każdym takim zaistniałym przypadku nadleśnictwo jest zobligowane poinformować RDLP w Warszawie.
22. W przypadku konieczności przeprowadzenia cięć na powierzchniach dotkniętych klęskami żywiołowymi, gradacyjnym pojawem organizmów lub zamierania drzewostanów z innych przyczyn w zakresie zagrażającym trwałości lasu, dopuszcza się odstępianie od stosowania zapisów przedmiotowych zasad po uzgodnieniu z RDLP w Warszawie.
23. Przedmiotowe wytyczne nie dotyczą usuwania drzew z zasiedlonymi gniazdami lub dziuplami, które stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa pracowników PGL LP, wykonawców prac leśnych, osób postronnych, lub mienia. W takich przypadkach zastosowanie mają ogólnie obowiązujące przepisy prawa powszechnego. Drzewa takie pozostawia się do naturalnego rozkładu.